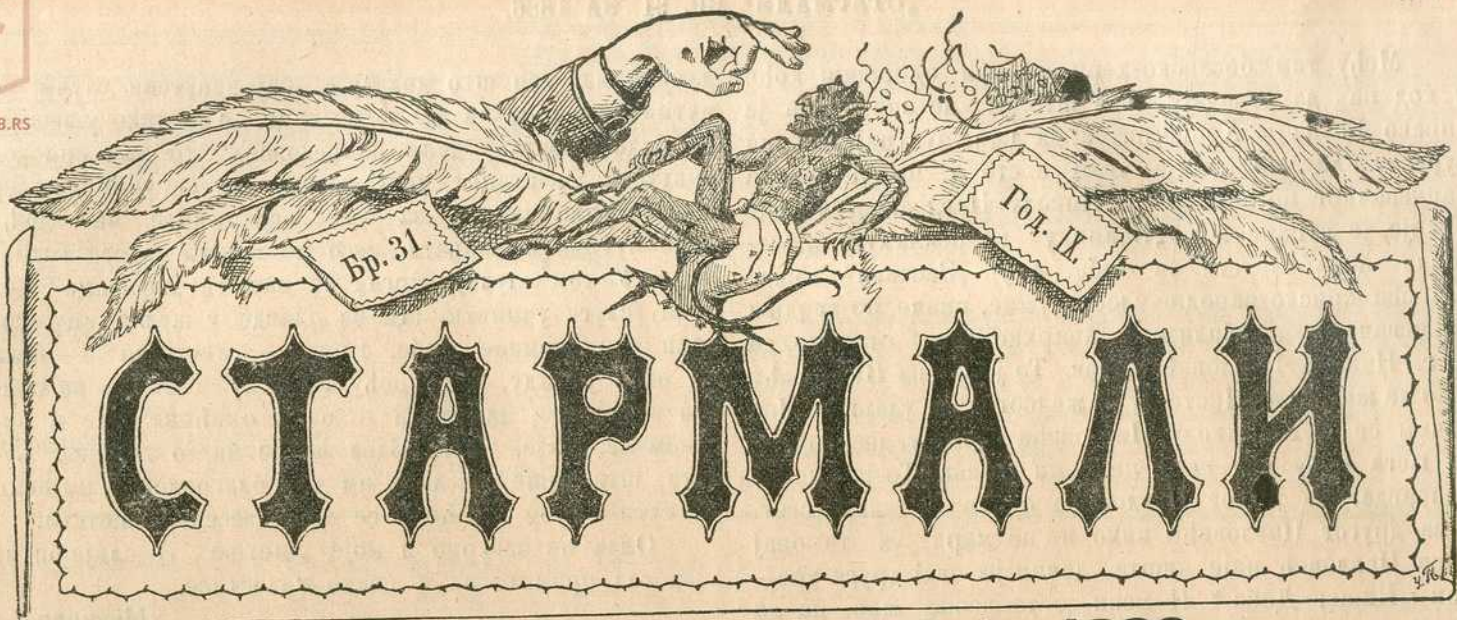

WWW.UNILIB.RS

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

У Новоме Саду 10. новембра 1886.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10 — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду рукописи се пишу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX Porcellangasse, 56.) — Преглота и све што се тиче администрације пише се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг.

Црни барјак.

Црни је барјак у Беломе граду.
Шта то значи, милом богу хвала?
То не значи ни мање ни више,
Већ да ј' пакост мегдан одржала.

Пакост јача од мирнога труда;
Страст се дигла до врхунца свога;
Самовоља коси и обара —
Нема више друштва ученога.

Што се мршти Михајлова сенка
Жалећ' дело својих жртав' дивни,
На ото се не обзиру бесни,
На ото се не обзиру кивни.

Пада воћка тешко однегана,
Тако плодна, тако одабрана,
А шездесетичетир гласника
Заједаше на толико страна.

А дипломе ученога друштва,
Златописи трудбености младе,
Сад су пале, сад су додотлале
Да се од њих фидибуси граде.

Ко разуме, тога мори туга
Гледећ' како злоба мети спеши;
Мори туга сваког српског друга
— Само један Абердар се смеши.

Не, још неки на ту с' бруку смеше,
И око им гесело се саји,
Јер њихове сад акције скачу —
Ти радосни, то су. — полицаји.

Сад ће с' питат' ко је њима мио,
Питаће се за ког они маре,
Њихно мњење биће меродавно
И створиће — академичаре.

Јест', ствара ће академичаре,
Привезане за годишње даре.
Јест', ствар: ће академичаре
— Ил управо: нове Абердаре.

К—р.

Шетња по свету.

XXXIII.

Читао сам у једном листу хрватском, да је хрватски посланик Анта Старчевић питао бана Хедерварија, шта ће меродавни аустро-угарски кругови радити, ако која европска сила затражи, да Аустро-Угарска испразни Босну и Херцеговину. На то је бан одговорио, да такво питање и не спада у дело-круг хрватског сабора, па с тога на исто неће ни одговорити.

По том се види, да хрватски бан нема у себи ни мрве досетљивости. Да је иоле досетљив, он би отприлике овако укратко одговорио: „Никоја сила не може Аустро-Угарску позвати, да испразни Босну и Херцеговину, јер она то непрестано практикује, т. ј. непрестано празни Босну и Херцеговину.“ Такав би одговор поразио Старчевића, а Срби посланици би одушевљено поздравили бана и дуго би му плескали. Једино би Ђурковић незадовољан био, јер нега је на друкчије одговоре навикао Герман, кад је оно дочекао даљску депутацију. „Хеј Германе, Германе, — не би ту познату песму почео певати, већ би тако завапио Ђурковић — та нема те колико цар земље држи! Твоја света десница вреди много више од банових уста. Што ти десницом можеш, то бан никад устима не може.“

Међу тим босанско-херцеговачки одношаји хоће и код нас да овладају. Као што се не зна, чија је управо Босна и Херцеговина: да ли је аустријска, или турска, или пак ничија, тако се ето н. пр. не зна за панчевачког посланика, г. Николу Павловића, чији је и које је странке. У „Бранику“ га рекламују панчевачки нотабилитети за себе, а у „Застави“ тврде чланови српско-народне слободоумне, иначе по тврђњи панчевачких нотабилитета „анархистичне“ странке, да је г. Никола Павловић њихов. То је Стеви Павловићу јако на жао пало. Чисто му од жалости сузе удареше. Јер дочим се за г. Николу Павловића отимају две војске, за њега међу тим неће нико ни да зна. То је ужасна неправда. За једног Павловића отима се толики свет, а за другог Павловића нико ни не мари, уз то онај први Павловић није ништа, дочим је овај други уредник „Нашег Доба.“ И мени је то веома жао, па да би се колико толико ублажили болови г. Стеве Павловића, предлажем, да му сви „Стармалови“ сарадници пошљу „кондоленц-листу“, да му изразе тихо саучешће у његовој големој тузи. То ће га мало разгалити, те ће нам са својом дружином опет онако свеже и родољубиве чланке писати.

Кад су такви одношаји код нас овладали, да какви морају тек у Србији бити? Ја држим, да је тамо много боље по код нас, макар што се тамо сада нико не отима за Перу Тодоровића, као што се ни код нас нико не отима за Стеву Павловића. Док је Пера био народни борац, донде му је свако морао скидати капу, али сад богме скида он капу горима од себе. Но нисам хтео о том говорити, већ сам хтео рећи, како се као Србин радујем, што је Србија под напредњацима у култури и вештини превазишла своју посестриму Угарску. Јер дочим се код нас само на поштама краде, то се у Србији краде и на поштама и на же-

ПОДЛИСТАК.

Како се може и без ајзлибана брзо путовати.

Враголан је био од вајкада мој пријатељ Созонтије Чангрталовић! — Увек се шалио, увек певукао; па што се радовао, кад је кога могао на танак лед навести, — то више не роди! — За њега и нису постојале бриге, јад и туга! У његовом речнику биле су победежне само речи: весеље, шала и смеј; па зато је увек, чим би баш морао нешто озбиљније размислити, одма ударио у његову најмилију песму: „хеј! На част цару, сво царево благо!“ или у још милију: „стара баба ил' тараба!“ — па накренув шешир на лево уво, одпевукао би тако свагда оне озбиљније мисли, које му се кад-и-кад и нехотице у главу увући хтедоше.

Путовао је много, а у оно доба наравно не са жељезницом. Ко је онда и помишљао на то, да ће н. пр. из Митровице у Нови Сад, преко наших ливада и њива кроз наше брегове и шуме кујати ова ватрена хала, која сваким хуком као пркосећи гуиња: *Маџар ембер нем туд раџул* — *маџар ембер нем туд раџул* и т. д. и т. д. — У оно доба беше наш *Сремац*, или наш *Бачванин*, са својим малим,

жезницама, као што доказује овај чивутски случај са путничким картама на жељезници. Ако тако у вештини буде Србија и даље напредовала, то нам српско-чивутски „вештаци“ могу велике услуге учинити, јер они сигурно неће се за увек ограничити на крађу само путничких карата, него ће почети красти и живе људе. У том случају могли би нам ти „вештаци“ велике услуге учинити. Ми би одавде у жељезницу стрпали нами немиле особе, а они — „вештаци“ — нека их онда украду, кад прођу Угарску и ступе на српско земљиште, па макар те особе окићене биле и орденом св. Саве. Свети Сава ће се на то најмање љутити, шта више, послаће им свој благослов, а ми ћемо дахнути душом, те ћемо се моћи веселије шетати.

Онда ће сигурно и моје „шетње“ веселије бити, а за сад примите их и овако жалостиве.

Милисав.

У Ш Т И Ц И.

Богиња истине послала је Европи овај исправак: „Министар Калаји рекао је у делегацији, да је у Босни већ ред. Но он је сигурно хтео казати, да је у Босни већ ле д, које је последње и истина.

Французи увађају порезу на нежењење. Добре патријоте треба сад да се раставе од својих жена.

Нове пушке стаће нас око 50 милијона форината. Како су сад оскудне европске државе ја мислим да би нас за половину те своте, свака од њих оставила на миру.

Ја да сам делегат, пристао би да се даде војеном министарству само једна ф о р и н т а. И то

али срчаним „францима“ наш „ајзлибан“, и доста се пута десило, да се покојни чича Аћим, из Мартинаца фалио, да ће са његовим „вранцима“, прејурити цео Срем, а да му се коњи не уморе! — Бачвани су били у оно доба „мустре“, од кочијаша, и многи путник осећао се на „сичу“ што му га кочијаш из мирисног сена справи, боље него данас на „ведерима.“ — — — — —

Наш Созонтије Чангрталовић био је у оно доба не само весељак, него и млад, па као што се то већ дешава и — заљубљен! Али онако, што-но реч преко ушију! — У Новом Саду склопише једног дана одбор за приређивање неке забаве, на којој ће први пут неке „образине“, *recte* „маске“ односно „чуводе“, управо „кравуље“ публику увесељавати. — Дакле први, тако звани и чисто српски речено „Maskenball.“ Разуме се да је наш Созонтије био међу првима, али деси га малер, да је имао нужна посла у Београду и Земуну, те на неколико дана пре тога бала мораде на пут, али са намером на време натраг — стићи и забаву никако не пропустити. „Но *шуту се рока незна*.“ веле наши стари, и тако се десило, да је наш весељак морао остати у Земуну до самог дана забаве. Знајући то, отиде једном земунском кројачу, те уз помоћ овога направити себи одело, у коме ће као „маска“ ићи; бојао се да се неће одоцнити, а овамо није код куће још глшта спре-

зато, да се телеграфисе Енглеској: „Изволите ви напред, кад вас сврби.“ То би било сасвим доста.

* * *

Герман је имао аудијенцију. Аудијенцију, ауди . . . ауди . . . Како ли се то само каже? Аха; „*Audiat uret altera pars.*“

* * *

Саборска реч, (адреса) враћена је, јер не беше Германовог учешћа. Видићемо хоће ли сад важити Германова реч, кад нема саборског учешћа.

* * *

Мађарска учећа се омладина плаћа сад на сваку псовку 2 новч. и то иде у касу за помађаривање. Што год буде дакле мађарска интелигенција грубла и неотесанија, тим већма имамо изгледа да постанемо и сами такви т. ј. Маџари — Лепи изгледи.

Ђира. Шта ће сада бити са толиким предлозима, које је израдио одбор петнајсторице.

Спира. Шта ће бити? Ђурковић ће их штампати у својој „Преси“, као доказ, да сабор неће и не уме да ради.

Ђира. Зашто неки кад говоре о синоду, називају га архијерејским, а не светим синодом?

Спира. Зато, јер је синод тек сад почео да се својски свети.

мио. — Одео и маска уз то јако му се допадне и он све то стрпа у свој сандук, посвршава још последње своје полове, погоди једног бачванина и седне у кола, рачунајући да ће тамањ с' вечера у Нови Сад стићи, ако бачванин своју реч одржи, и коње погоди. „*Ја морам у 8 сах. стићи у Нови Сад, па ма ти коњи попадали, а теби добра напојница не вали,*“ рече он кочијашу, а овај ће тек преко свог кратког камиша једаред „*иљуц!*“ па ће рећи: „ама ни бриге те господару! Мој жерав лети као хала, а вранац му ни у длаку не попусти! . . . Гле само како уши чули!“ . . . — Седоше на кола . . . Кроз варош не да се тако јурити, али док се дочепају поља видићеш. Созонтије хтеде по свом обичају, да удеси: његово: „хеј! на част цару сво цареву благо!“ али враг да зна, данас му се некако не пева. Једнако премишља, дали ће још на време стићи, јер сви ће на њега нестрпељиво чекати, а она . . . она хе, то би тек био леп белај, да одоцни! . . . Толико се пута већ возио, али никада није на то ни помишљао да се може точак пребити, кола изврнути, осовина скрхати и т. д. а сад му непрестано само такве мисли шећу по иначе веселој глави.

У томе види, да од обећања до извршења бар толико има, колико од Земуна до Новог Сада, јер кочијаш са лушом у зуби задремао, а салажаста „жерав“ нема ни мало

П у с л и ц е.

Q. Лепо је то кад ко зна где и кад ваља пуцати. Кад се људи у делегацијама испуцају, остају и јунаци и живи.

III. Каулбарс је показао леп пример. Оставио је Бугаре нека раде што их бог учи. На то би ваљало да се угледају и све друге силе; да дигну са Бугара, руке, ноге и кесе своје. Па ако се после 3—4 стотине година покаже да Бугари не умеју живити својим животом, онда нека им Калноки, Бисмарк, Гирс и Салисбери кроји капу по Берлинској конференцији.

II. До сада се још по каткад говорало о крунисању краља Милана: али сад се већ ућутало, јер и Гарашанин увиђа, да је кр. Милан и без круне (с)леп.

Q. Чујемо да су у Карловци станови појефтинили. Даклем сад би управо требао да се сабор сазвао.

=. Неки веле да Анђелић неби знао онако грациозно одмеравати. Него мора бити да се сам пред огледалом у томе ведба. А и шта би друго знала два Германа радити, кад стану један пред другог!

Δ. У „Н. Добу“ појавио се неки двопокојник т. ј. П. П. (сад више није Игор), — те са свима симптомима колере труди се да окаља владање већине саборске. — Зар нема никога, да га мало изфротира?!

воље, да покаже своју жестину, само што „*вранац збиља му ни у длаку не попусти!*“ —

„Хеј море! Па ти спаваш!“ викну сад на бачванина, де пожури мало, видиш да мјлимо!“ —

„Хо мајк! Ја баш мало задремо, али није те ни бригења! Сад ћеш се возити као свети Илија! — Ђе!! Жерав! Ђе Вранац! сто Вам мука! Ђе!“ — Вранца као мало лењог швићну подобро камцијом, што се отрцала као барјак на Митровачкој агенцији, а жерава, ову љуту халу тек само боцну са својим кратким камишем, кога из уста извали, али за тим опет одма на старо место постави. — И гле! жерав повуће, вранац поможе и ево их јуре преко равнице читавих . . . читавих 5 минута! . . . Сви знате како бачванин или спремац тера коње, нарочито кад је кочијаш мало небрига, а коњи мало полењи. Оба случаја била су овде. Још коњи у договору, хоћедули опет у стари ход, а бачванин већ опет дрема. — Вранац назире павалда видећи госу свога како климата главом те овамо, те онамо, први попусти, и жерав контен на то; елем у кратко, — опет се мили . . .

„Ма сто ти вера! Нећемо овако ни прекосутра стићи, а знаш, „*да морам пре ноћи бити код куће!*“

(Свршиће се.)

□. Тај двопокојник назива саборског благајника Харамбићем, што није прво исплатио дневнице комесару и трошак за војнике и банду — јер без њих не може бити сабора, без посланика као могло би бити.

⊗. Истом двопокојнику жао је што на сабор нису били изабрани саме спахије. Та он би волео и спахије, можда и дахије, само не људе, који народно поверење уживају.

♣. Г. Иларијон Руварац још није потврђен за владику. Ваљда у Пешти мисле да још није довољно мекан за потврду.

Бука. „Јесл слушао за оног Сучија што гладује, а кажу да има неки други, који троши јела за двадесторицу. Кажу да то пишу све новине и да су та двојица сад у Паризу.“

Шука. Е баш си шмокљан! Зар нема и код нас хиљадама њих што гладују и силе сија њих троше за десеторицу. Та ваљда и о том пишу штогод новине.

Бука. „Па да виш о том нисам слушао.“

+

Једној церекуши.

Гди не видиш госпођицу Ану,
зацело ћеш глас јој јасан чути,
од смејања и од церекана
не мож' кадгод јадна оданути!

А шта она вечито се смије? . . .
та смеј јој је део „тоалете“,
са „зубима“ за једно га скида,
(само „зубе“ још у „лавор“ мете!)

Др. Казбулбуц.

Герман на другом свету.

Ни један смртан човек није сигуран, да га на оном свету неће задесити најгоре муке, ниједан, осим Германа Анђелића. По Германа би највећа мука била то, да се на оном свету сукоби са св. Ђирилом и Методијем, те да им мора погледати у очи, али од оне муке је Герман сигуран. Тамо где су св. Ђирило и Методије, Герман сигурно доспети неће.

Но ако се у овом може Герман „радовати“, у другом чему не може. Замислите, колико ће га то болети, кад види на оном свету оне силне анђелиће, а њему Герману Анђелићу, неће бити међу „именацима“ места.

Дабогме ово је одлучно речено, ал ја држим, да се не варам. Ми Срби имамо врло лепу народну песму, која почиње са речима:

„Свети Петар у рај пође,
За њим мајка теком тече. . .“

Па онда говори у тој песми св. Петар својој мајци:

„Врат се натраг стара мајко
Ниси гладног паранила,
и т. д. „ти не можеш у рај ући.“

Ето, на основу ове лепе песме написао сам ја горње речи, јер кад ни мати св. Петра не може у рај, ако није заслужила, онда се види да тамо ни протекција св. Петра не помаже, и да без заслуга не може у рај ни неизабрани патријар, па ма се звао Христић а не тек Анђелић.

Ја имам у Н. Саду тетка, који врло често путује. И ја знам како су текли до сад ти његови путеви, па кад наново пође, ја му увек прорекнем како ће испасти. Прорекнем му н. пр. да ће му се у повратку изврнути кола и скрјати левча, а да ће његова прва реч код куће бити: „Персо киселих краставаца.“ Увек сам погодио. Но није да рекнете, да су мени познати само путеви мога тетка, познајем ја добро и најтајније путеве Германове. И ја се уздам, да сам толико вешт да усљед тога могу унапред прорећи како ће испасти Германов пут на онај свет. Не верујете?! Ево ћу вам описати тај пут, па кад се на оном свету састанемо и не буде тако иштите слободно од издавача „Стармаловог“ натраг претплату, коју сте дали за лист. (А ви који нисте преплатници, ил мислите дужни остати претплату, па вас лепо молим, да бар на оном свету не тражите ништа натраг и ништа бадава.) Но време је већ да вам опишем Германов пут на онај свет. Дакле слушајте:

Једног лепог јутра изашле на оном свету новине праведника, а међу вестима стоји на првом месту, да је на путу у други свет душа једног анђелића. Усљед тога овлада велика радост међу читаоцима „праведника“ та није шала у последње време су такви случајеви врло ретки. Но та радост за мало бијаше.

Још онај исти дан довео је вечерњи лист вражијих новина, врло заједљиву белешку. „Вражије Доба“ (тако се зове и тамо вражији лист) писало је од речи до речи ово: „Праведникови“ претплатници требали би да ишту натраг претплату,* или бар нека траже, да их не варају за њихов новац. „Праведникова“ јутрашња вест, да је на путу душа једног анђелића, треба да се протумачи. Кад ми ту вест протумачимо, уверени смо, да ће наступити тешко чуђење и да ће сви казати: А! А! А! Но разумете добро: велико А, а не мало а Није на путу душа анђелића а са мало а, те да се могу праведници радовати, него је на путу душа Анђелића с велико А (дакле Германова) те је запамтите господо праведници на нама ред, да се радујемо. Дobar апетит!“ — Какав апетит после ове белешке, то је баш вражији подсмеј.

Уредништво „Праведника“ могло је тако да се извуче из ове беде. Ништа лакше но да је место под рубриком штампарске погрешке вест: „У том и том броју нашег листа поткрала се мала штампарска погрешка која ремети смисао: „анђелић“ наштампано је са мало а, а требало је с велико А.“ Тако би бар

*) Воже мој, дали су бар тамо тачни предплатници!

сваке друге новине овде на земљи радиле, ал уредништво „Праведника“ метло је исправку у којој је писало: „Наш извештач (зове се тако и тако) мора да је врло брзоплет и лак човек, јер нам је доставио вест, пре но што се о њој тачно распитао. Срам га било!“ (Ала би многи наши листови набрзо остали без извештача да нешто овако поступају.)

Међутим је новопришелша душа стигла у предсобије арханђела Гаврила. Тамо је чекала и чекала, док су друге душе пре ње долазиле на ред. Напослетку јој се досади. „Та знате ли море, да ја нисам чекао ни у предсобљу министара . . . па ни . . . каже вам, нигда ја нисам чекао.“ На ово се зачуше од некуд еванђелске речи: „Истину вам кажем, први ће бити последњи, а последњи први.“ — „Шта, шта, зар се овде заистински држе тих речи?“ — промуца душа. „А ја сам мислио, да је то само зато измишљено, да ми то читамо свету, па да добијамо зато новац. Еј, еј!“

Напослетку дође и на ту душу ред. Пустите је у дом правде. На среди стоји арханђел Гаврило, а у руди држи кантар (теразије) као што је то врло лепо на црквеним сликама намоловано. „Улази унутра“ вели св. арханђел души. — „А ја мислим,“ промуца душа, „да ме ово кантарење може мимоићи, особито кад се узме у обзир мој узвишени црквени положај. . .“ — „Зар си заборавио, где пише, да су пред лицем господа сви једнаки и да ће се на овом свету судити само по делу“ — зачу се и опет глас. „Улази.“

Уђе душа у теразије, и — јако претегну доле. „Међајте „квихтове“** зачу се глас. Почеше да међу мере, испрва мале, па онда све веће и веће а никако да се искантари. „Још“, вели св. арханђел. „Одједном се зачу глас: „Нема више „квихтова.“ — А дакле не иде на овај начин. Дајте децимални кантар“ — заповеди свети Арханђео. „Ајак нећемо тако,“ протестирала је душа. „Ја пристајем само на стародревне прописане терезије. Децималан кантар то је чедо наплетка, а ја по свом високом црквеном положају као посљедоватељ апостола морам бити против наплетка и првосвештенија.“ — „А зар си заборавио,“ зачу се глас, „да је Христос наредио својим посљедоватељима, да зађу по народу па да га уче и просвешћују. Учење и просвештеније мора изазвати — напредак.“

Душа се дуго опирала да уђе у децималан кантар, но испрва покушаше да је рукама метну унутра, а кад видише да је тешка и да тако не иде, онда је пајантама довукоше горе. Једва је измерише. Св. арханђео је прибележио тежину грехова па онда рече. Стоји писано, да се никоне осуди непреслушан. Браћи се.“ — „Пустите ме да одем у Пешту, па ћу се одбранити,“ хтеде већ да каже душа, али се уједе за језик, и ућути.

„Јеси ли гладног наранио; жедног напојио; страног у дом увео и икакво добро дело учинио?“

Душа започе одбрану овако: „Ја нисам научен да одговарам на тужбе које се подигну против мене.

Истина и народ ме је мој тужио, у некаквој адреси, али министари нису примали те тужбе, но су их враћали натраг. Позивам се на тај прецеденс, и молим да се по сличности случаја врати и ова тужба натраг. Иначе смело могу рећи, да сам свршио све добродетели хришћанске милости. Дали сам гладне наранио? Питајте оне силне чанклизе, који обилазише око мог двора, па ћете чути. Веће гладнице но што сам ја ранио није видио свет. Јесам ли жедне појио? питате Појио сам их као мало во, нисам никоме од „жедних“ давао воде, мало коме карловачког вина; већином сам их појио бургундером и шампањцом. Јесам ли стране у дом увео? Ако нисам сасвим, нисам ја крив. Бог зна, а и народ зна, да сам ја стране хтео да уведем чак и у цркву. Каноне сам бранио и тамо, где не треба, а да нисам имао приходе од три спахилука и највећег српског манастира, ја би то био поделио са сиротињом, ал овако је било здраво много, па и да сам хтео да делим, не би имао времена.“

„А боровачка депутација? зачу се глас“

„Ја сам тим људима као добар пастир хтео да пребавим царство небеско, јер стоји писано: „Благословени су који страдају на правди, јер ће њихово бити царство небесно.“ Дакле зато сам их отабио да страдају на правди.

„А на који начин си те људе предусрео? зачу се глас.

— „Ја сам се надао да ми левица неће дознати шта је чинила десница, а камоли цео народ — чуло се муцање.

И тада се зачу пресуда: „Она боровачка депутација која је била да те моли, доћи ће у пако: Знала те какав си, а опет ти је испла. То је зато, јер стоји писано, да није слободно молити се врагу.

„А ја? промуца душа.

Теби је намењена већа казна. Врати се натраг, па живи даље; живи донде, докле се не испуни на теби праведна жеља твога народа. — Амин.

+

Што је тражио то је и нашао.

Недавно опази нека бака на Осечкој пијаци јед, ног старог калуђера, те му пуна побожности приђе руди и запита га скромно: „Из које сте задужбине-свети оче?“

Из намастира Непостиша, — одговори јој дуовник, којем је било увек до лакрдије а никад до светиње.

„А имате ли у вашој обители какве свете мошти?“ запита даље радознала бака.

„Дабогме да имамо“ — одвешта св. отац — „имамо леви г. . Краљевића Марка.“

Сад је већ старица видела с киме има посла, па му не остаде дужна, већ рече: „О благо си га вама! бар га се можете сити нацеливати.“

Клепетало.

** Напомак зар и на оном свету тако рђаво српски говоре.
Пр. Слагача.

Из делегација.

Андраши Ето вам. Ја сам рекао шта би радио кад би био министар.

Калноки. И ја би рекао шта би радио — кад не би био министар.

Надгробни натпис.

Целога живота
Сиромак је био,
Тако, да је увек
У крчми ноћио.

J. M—h.

Митка Гладих

учитељ мудрује:

— Све зависи од среће. Танер, Сучи гладују по 30—40 дана, па се прославили и прочули, а ја годинама гладујем, па о мени не зна нико ништа.

— Има неки Француз, који ће 50 кила разних јела да поједе на дан. А ко га врагу тера, да се очемери? Зар не би било лепше, да позове мене у помоћ?

— Кажу, да има и таквих змија, које свака 3 месеца једу једаред. Вештина, која би и мени добро дошла. Дао би свој недељни ручак, само да научим од ње ту корисну тајну.

— Јанко ми се тужи, да у Карловцима, кад је био сабор, због скупоће није могао ручати. Бадава, свако зашто има своје зато. Ето, ни ја нећу данас ручати и то за то, што — немам шта.

„В. Ј.“

Мак.

„Сигурне“ вести.

(Стигле од „Стармалових“ нарочитих извештача)

— Са свију страна јављају нам, да се у народу јавио покрет за уписивање у чланство „Матице Српске“. Тај покрет захвата дубоког корена, те се можемо надати, да ће „Матица“ добити — 30.000 нових чланова!

— Германов послужитељ Ђура оће да напусти свога госу. Услед тога наступила је у Карловцима дворска криза. Кандидата за то место има тушта, но највише изгледа има — Ђурковић.

— Српско народно позориште отишло је из Панчева у Вршац. Месни одбор дочекао дружину бакљадом, а говорио је Андра Лукић.

— Наше владике и Герман уписали су се за чланове „Матице“, позоришта, друштва Св. Саве. Још се колеба бачки Василијан. Вели, нема ситних, а крупних се није трвило.

— Краљ Милан се покајао, што је дао оној Мађарици за једно зрно грожђа хиљадарку. Он ће додати тој хиљадарки још коју, па ће у Србији отворити винарску школу.

— „Наше Доба“ одбило Германову и владину субвенцију. Добило услед тога 10 000 нових претплатника, а излазиће дневно.

— Тиса је услед тог држања Стеве Павловића демисионирао, јер без Стеве, вели — не може.

Ив.

Проба са нашим цигарама.

У Темишвару је изгорела велика фабрика дувана. Још ни сада се не зна, шта је узрок ватри. Кратковиди људи! То је бар јасно. Наш министар финансија, Сапари, оће да покаже свету, како и наше цигаре могу горети, па је за то и изгорела фабрика.

Што пак ватрогасци нису могли спречити ватру, држимо да је овај узрок: Ватрогасци, кад су чули, да горе фабрика цигара, нису могли да верују, јер знају, да наше цигаре не гору, па су се зато закаснили са гашењем.

Проба са цигарама испала је добро, бар сад нико неће моћи кести Сапарију, да му цигаре не ваљају. До душе проба је била мало скупа, но угарски држављани дозволили би и скупљу пробу, да виде како па да — Тиса.

Мак.

Насео,

Мој пријатељ Јанко најсретнији је, кад се налази у женском друштву. Тако је код гђе Шр. било пре подне пуно женских. Није фалио ни Јанко. Но њему је сувише мало било, да седи у том друштву само пре подне. Рад би био да се и преко ручка забавља. Упитаће дакле учтиво домаћицу:

— Милостива, ако смем питати, кад ви ручавате?

— Онда, када ви одете.

Мак.

?

Мађарска лађа „Alkotmány“ (уставност) потонула је код Мадоче. Ми смо већ научили, да уставности тону. Погледајмо само Србију, па и нашу домовину. Ту је давно уставност потонула. Да ли ће се наћи ђетић, да је из водених дубина поново изнесе на површину? . .

Ив.

Угурсузова заклетва,

Заклео се харамија Мија
за годину да ће богат бити;
и био би — ал' се прохте власти,
пре термина? Мију — обесити!!!

Др. Казбулбуц.

Досетке, наивности и др. из дечијег света.

Мали Нико, син једнога попа, јео је с оцем кајгане уз пост. Отац препоручио Ники да не казује ни по што никоме, да су јели кајгане, јер је сада пост, а грехота је мрсити. — Мали Нико обећа оцу чувати тајну. . . Кроз часак оде Нико из куће, а преда њ ето човјека по „зламење“. Пита овај Нику: да ли је отац у кући? Нико потврди, и одмах додаде: „Нијесмо ми јели кајгане.“ (Ово је прибележио прото Н. Беговић у „Бос. Вили.“)

Исти је прибележио како је нека мала Станина била брзоцлет те није мислила на оно што говори кад

се богу моли. Кад је нпр. читала вјерују говорила би: „Наше градио човек, наше градио Спасенија“ (мјесто: Нас ради човек, и нашего ради спасенија). — Па овда: „Три пута потисни Пилата“ (мје то: при понтистјем Пилатје).

И ово је прибележио прото Беговић у „Б. В.“: Моме увуку Ђорђу звали су се у кући од шале наругати, па му рекли: Ти Ђорђе нијеси Србин, ти си Грк. (Повод је томе био порекло очево из Клисуре у Македонији.) А Ђорђе би се на то кољуждрао и бра нио се: „Ја нисам гик, ја сладак.“

И ово је из горњ. извора: Малог Јоцу Зеца (синчића попа Раде из Кукурушара) повела његова тета у цркву са собом. Јоцо био миран у цркви све док није опазио оца из олтара на „малом уходу“. А кад свршио попо молитву и огласио се већ по реду, па пошао с књигом у олтар, на то мали Јоцо отискао се преко цркве за оцем вичући у глас: „Цекај, бабо, идем и ја у киљерак!“

И ово је оданде: Мала Милка (сестра овога малог Јоце) знала слугу Петра, па знала да Петар служи. Једном повела мати малу Милку са собом у цркву. Испред цркве сусрете ове путнике позват човек, поздрави их, омилије малу Милку и каже: „Твој бабо ено већ служи.“ На то мала Милка одговори: „Бог те! не служи мој бабо — Петар служи.“

Некоме под образином.

Не, ја нећу скидат'
Образине твоје.
Образина ј' лепша
Него лице што је.

На позоришној каси.

Молим вас једну карту.
Какву? За галерију?
Не, за инфантерију.

*

Куда ти Спиро тако? — Та идем брата, у Америку.
Па што ни си оним другим сојаком ударио, ближе је за пет минута?

*

О сервусе Славко, баш ми је мило, да си тако брзо оздравио, нисам те већ дуго видео. — Чуј, молим те, узамидер ми 5 фор. — Немам брата код себе ни крајна-

ре. — А шта код куће? — Хвала богу сви су здрави сервусе, с богом.

*

Жена из инштитута.

Рећиће један муж својој женици да му обари три јајета. Брже боље узме жена „Kochbuch“ и прочита: „кад је вода врућа, метни јаје 4 минута да се кува“, добро. Дојесе она скувана јаја мужићу, држећи, да му је баш по вољи учинила. Кад тамо а јаја и сувише трда. „Шта је то жено?“ упита ју муж. „Е па нисам ја крива, у „Kochbuch“-у каже: „кад је вода врућа, метни јаје 4 минута да се кува, па ја сам и тако радила, метнула сам три јајета 12 минута да се кувају.“

Празновицић.

Одговори уреднишва

„У танцшуду.“ С које се год стране погледи остаје врло слаб, почетнички рад. Али ништа — у „Стармалом“ ма и пропали — само нека буде на матурићету боље.

Леонтина. Ала је то мука носићи тако лепог имена изјавити, да јој песме нису тако лепе, као што су јој можда очи и обрве. Не примите за зло — јер се смера на добро.

Т. у Р. Није се обистинило. Па и боље. Немојте страховати; од нас нико неће дознати ко сте, — тим мање што ни сами то не знамо.

Новије књиге

припослате уредништву на приказ.

Русија. Написао D. Mackenzie M. A. — Свеска 1. — Панчево, 18 6. Наклада штампарије Косанића и Поповића. Цена (?).

Најодабраније народне pesme uzkočke i hajdučke. Izdanje knjižare i štamparije braće M. Popovića u Novom Sadu 1837. Cena je 20 novč.

Годишњак са библиотеком за народ велики српски народни илустровани календар за просту годину 1887. Година 36. уређује А. Сандић. Издање браће М. Поповића у Н. Саду. Цена је са уметнутим листовима за приход и расход 50 новчића.

ЗА КРАТКО ВРЕМЕ ИЗИЋИ ЋЕ:

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1887. ГОДИНУ,

који је богато урешен најновијим и најлепшим сликама уз најодабранији и разноврстан садржај, као и досад што је доносио.

Ми смо се потрудили да овај највећи буде и за 1887. год најбољи, најлепши и по томе најјетинији српски календар, као што је то и до сада вазда бивао, што ће у осталом за кратко време сам „ОРАО“ најбоље потврдити, а ми ово само међутим укратко јављамо поштованој публици и нашим дојаконњим комисионарима, молећи их нека се изволе унапред пријавити колико којег календара да им пошаљемо.

„Царић“ мали календар са сликама за

Још се могу добити сви бројеви „Стармалога“ од почетка до данас.

1887. изашао је из штампе и може се добити по 20 новч. На више дајемо га за 12 новч. комад.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА у Н. САДУ

издавалац „Орла“ и „Царића.“

О Г Л А С И.

Само оно што је добро осигурава успех!

Дра Милера сок од маховине, ванредно добар лек од кашља, промуклости, вратобоље, слуга, почињуће суве болести, и уопште при свима болестима прибора за дисање. У теглама за децу и одрасле Цена једној тегли 50 н.

Дра Милера балзам за предохрану од грчева. Овај балзам се препоручује код болова и грчева у стомаку, код катара у стомаку, код надутости стомака, бљувања, пролива, ветрова; код колике је успех скоро за тренутак постигнут. Даље је ово добар лек код дуготрајних и исцрпљивих болести, јер знаменито поправља варење. Овај особити лек не би требао да фали ни у једној кући, нарочито по селима Цена 1 фласона 1 ф. 50 новч., 1/2 фласона 80 новч.

Дра Милера балзам за жуљеве, ванредно брзо дејствујући лек од жуљева брадавица, за тебљања коже (с боловима скопчано) и прозеба. Да би се сачувала публика од подражавања без вредности, молим да се иште само Милеров балзам од жуљева и да се пазе, на оригинално паковање. Цена је кутији с флашицом и упутством за употребу и са четкицом утврђеном на запушачу 60 н.

У Новом Саду добила се право само код *Љубе Стефановића*, специјалног трговца; у *Осеку* код *Ј. Габелког* и *Ј. Г. Динеса*, апотекара; у *Вршцу* код *С. Стрзага*, апотекара; у *Сомбору* код *Ц. С. Вајдингера*. 1—12

У савршених ШИВАЋИХ МАШИНА

најновијег **Сингер**-система са двоструким швом, са најновијим металом за ковац, машинским укупним прибором, елегантним поклопцем из ораховине, мозаиком урешеним столом и са гаранциом од 6 год. шаљем са бесплатним паковањем са подужењем (per Nachnahme) за 35 фор. ил 78 дин.

Машине су са свог најновијег механизма и са своје строге солидне и истрајне конструкције до сад ненадмашене, и могу се сваком пошт. потребачу савесно и најтоплије препоручити.

Налози се обављају за готов новац ил пошто се капара од 10 фор. ил 2 дук. поштом уручи, које ваља слати са читком адресом на фабричара:

7—10

J. KARNER, representant: **A. Radulowits**
Wien, VII., Zieglergasse Nr. 41.

Трговачка кућа Бернхарда Тихо у Брину, Krautmarkt 18. бр.

за извоз,

шиље са платом у натов:

ЧОХЕ ЗА ГОСПОЂЕ

чиста вуна, свакојаке боје по моди, 10 метара за читаву хаљину, 100 цм. ширине.

== 3 фор. ==

НИГЕР-ЛОДЕН

ЗА ЗИМУ,

најновије и најтрајније за женске хаљине, 100 цм. широко.

10 метара 5 ф. 50 н.

ИНДИЈСКИ ФУЛ

полак вуна,

у свима могућим бојама, за потпуну хаљину, 100 цм. ширине.

10 метара 4 ф. 50 н.

ВУНЕНИ РИПС

60 цм. широк.

10 метара 3 ф. 40 н.

КАШМИР полак вуна

= 100 цм. широк. =

10 метара 4 фор.

ЦРНИ ТЕРНО

100 цм. широк, који је пре коштао 60 новч. дајем док га траје

10 метара 4 ф. 50 н.

Поркет за хаљине

красни десени за прање, у комадима од 10—11 метара, 60 цм. широки, за целу хаљину

== 3 ф. 50 н. ==

Валерија-фланел

полак вуна, најновији десени по моди, најбоље за зимске хаљине, 60 цм. широко.

10 метара 4 фор.

ПЛАТНО КУЋЕВНО

1 кмд 4/4 широко 4 фор.

1 кмд 5/4 широко 5 фор.

КИНГ-ТКАНИНА

боља него платно од пређе, 1 к. 30 рифи потпун

== 5 фор. 80 новч. ==

ОКСФОРД

за прање, најбоље кавоће, 1 к. 29 р. потпун

== 4 фор. 50 новч. ==

КОНОФАС

1 к. љубичасти 4 ф. 80 н.

1 к. црвен . . . 5 ф. 20 н.

Гарнитура од рипса

састојећа се из 2 крв.

и 1 асталског застирача

== 4 фор. 50 новч. ==

1 гарнитура од јуте

2 крв. и 1 аст. застирач

== 3 фор. 50 новч. ==

ВУНЕНЕ МАТЕРИЈЕ ИЗ БРИНА ЗА ОДЕЛО.

Палмерстон, харлајн, мандарин, за зимске капуте и огртаче, као и тифл, лоден, перувијан, доскип, у комадима за цело одело и капуте у половину цене.

ВЕЛИКО СТОВАРИШТЕ

плетених марама за главу

у свима бојама, 1 комад

величине 6/4 1 ф. 70 н.

Телови за госпе и јакно за женске

1 к. вел. сорте 2 ф. 30 н.

Извесна количина вунених марама за огртање

за госпође, 9/4 дугачке, у свима простим бојама,

као и деснираних, пре беше цена 4 фор. 50 новч.,

а сад је будзашто т. ј.

== 2 форинта. == (8—01)

== Препродавци добивају 5% рабата. ==

Мустре и ценовници шиљу се бесплатно.